

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ Г.С.СКОВОРОДИ**

Кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

Собченко Т.М., Башкір О.І.

ХАРКІВСЬКІ ІННОВАЦІЙНІ ШКОЛИ

(для студентів, аспірантів, докторантів, викладачів)

Харків 2018

УДК 316.334

ББК 74.20

*Рекомендовано до друку вченою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
(протокол №2 від 27.02. 2018 р.)*

Укладачі: Собченко Т.М. – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи;

Башкір О.І. – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи.

Рецензенти: Гнізділова О.А. – доктор педагогічних наук, професор;

Лазарєва О.М. – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи.

За загальною редакцією: доктора педагогічних наук, професора, Золотухіної С.Т.

Харківські інноваційні школи: довідник; за загальною редакцією С. Т. Золотухіної. – Харків: ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2018. –74 с.

У довіднику наведено перелік і дано загальні характеристики інноваційних загальноосвітніх навчальних закладів міста Харкова, які пропонують новітні підходи до удосконалення навчально-виховного процесу, способи реалізації освітніх цілей.

Видання розраховане на студентів, аспірантів, докторантів, викладачів вищих педагогічних навчальних закладів. Матеріали довідника стануть у нагоді при підготовці занять з курсу «Педагогіка», написанні курсових та дипломних проектів.

ЗМІСТ

I. ПЕРЕДМОВА.....	4
II. ХАРАКТЕРИСТИКА ІННОВАЦІЙНИХ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ МІСТА ХАРКОВА	
2.1. Приватний спеціальний загальноосвітній навчально-виховний комплекс «Фенікс» для дітей з особливими потребами	14
2.2. Приватний навчально-виховний комплекс «Гімназія ОЧАГ».....	17
2.3 Навчально-виховний комплекс (ліцей) «МИР»	21
2.4. Приватна загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів «Лествица»	26
2.5. Приватний навчально-виховний комплекс «Авторська школа Бойка»...28	
2.6. Приватний навчально-виховний комплекс «Центр розвитку дитини «Інтелект».....	32
2.7. Приватний навчально-виховний комплекс «Старт-школа».....	35
2.8. Приватний навчально-виховний комплекс «Ліцей Професіонал».....	38
2.9. Приватний навчально-виховний комплекс «Гармонія».....	41
2.10. Навчально-виховний комплекс (гімназія) «Вересень».....	44
2.11. Спеціалізована економіко-правова школа «НУА».....	48
2.12. Приватна загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів школа «Початок мудрості».....	52
2.13. Приватна спеціалізована школа І-ІІІ ступенів «Харківський колегіум».....	59
2.14. Комунальний заклад Обласна спеціалізована школа-інтернат ІІ-ІІІ ступенів «Обдарованість».....	63
2.15. Гімназія №6 «Маріїнська гімназія».....	65
2.16. Державна гімназія-інтернат з посиленою військово-фізичною підготовкою «Кадетський корпус».....	68
III. Список використаних джерел і літератури.....	71

I. ПЕРЕДМОВА

Одним із пріоритетних напрямів державної політики в галузі освіти є підтримка навчальних закладів, які реформують зміст, структуру, форми, методи, засоби навчання і виховання, забезпечуючи доступність до якісної освіти, гідне входження України в європейський освітній простір.

Відповідно до Концепції Нової української школи перед освітянською громадою постають завдання оновлення діяльності кожного навчального закладу на основі пошуку і застосування інноваційних засобів, методів та прийомів, спрямованих на підвищення якості української системи освіти [7].

На наш погляд, важливим чинником реформування сучасної освіти є інноваційна діяльність навчального закладу, спрямована на розроблення та впровадження ефективних авторських технологій (методик). То ж цілком зрозумілими є зміни у традиційній освітній системі, що створювалася впродовж багатьох десятиліть. З'явилися гімназії, ліцеї, школи різних видів, навчально-виховні заклади нового типу, і серед них авторські школи, які відіграють на сучасному етапі розбудови національної системи освіти особливу роль, пропонуючи різноманітні підходи до удосконалення навчально-виховного процесу, шукаючи нові принципи формування змісту освіти та способи реалізації освітніх цілей.

Короткий екскурс в історію, дозволив констатувати, що термін «авторська школа» увійшов у науковий обіг у кінці 80-х років минулого століття, але своїм корінням це педагогічне явище сягає далекого минулого. Так, на початку ХХ ст. у вітчизняній і зарубіжній педагогічній науці й практиці відбувався інтенсивний пошук шляхів виховання й освіти на основі педоцентричних ідеалів. Інноваційні школи формувалися як авторські школи на засадах дитиноцентрованої педагогіки. Представники нових шкіл, не зважаючи на певну різницю у поглядах, вважали, що реалізація дитячої природи, віра в її розум, здібності, творчі можливості є сутністю розвитку людської цивілізації. Такі школи були поодиноким явищем, проте кожна з них була унікальною, і, як справжній авторський витвір, не піддавались

повторенню: виховні заклади Я.Корчака, С.Макаренка, С.Шацького; школи О.Захаренка, М.Монтессорі, О.Нейла, О.Сухомлинського, С.Френе, Р.Штайнера. За своєю суттю, змістовим наповненням навчально-виховного процесу це були авторські школи, які у педагогічному просторі називалися іменами своїх творців, організаторів.

Відомо, що 80-ті роки ХХ сторіччя характеризуються появою і розвитком педагогічного новаторства. Символічний початок йому поклало неформальне об'єднання навколо «Вчительської газети» відомих педагогів-новаторів (Ш. Амонашвілі, І. Волков, Є. Ільїн, В. Караковський, С. Лисенкова, В. Шаталов, М. Щетинін), які в руслі процесів демократизації і гласності прагнули реальних реформ в освіті та докорінних змін у навчанні й вихованні молоді.

Тому, на перетині ХІХ – ХХ ст. в Україні з'явилася низка авторських за суттю та змістом шкіл, які становлять окремі яскраві сторінки в історії національної освіти й педагогіки. Етапи становлення авторських шкіл в Україні представимо у таблиці 1.

Таблиця 1

Етапи становлення авторських шкіл в Україні

Етап	Тривалість	Особливості
1	2	3
Пошуковий	80-90-ті рр. ХХ ст.	- прагнення подолати негативні тенденції в освіті, що супроводжували процеси шкільного навчання; - гуманістичний підхід; - дитиноцентризм; - бачення ролі педагога як партнера
Модернізаційний	90-ті рр. ХХ ст. - поч. ХХІ ст.	- відродження національних систем освіти; - розкриття творчих здібностей школярів; - застосування інновацій в освіті; - психологізація освітнього процесу; - орієнтація на міжнародне співробітництво
Сучасний	поч. ХХІ ст. - сьогодні	- обмін досвідом на рівнях: – національному – міжнародному; - використання інноваційних технологій, авторських методик у процесі навчання;

1	2	3
		<ul style="list-style-type: none"> - застосування кейс-методів у навчально-виховному процесі; - демократизація освіти; - надання широкої автономії педагогічним працівникам; - забезпечення всебічного розвитку учнів; - популяризація успішного досвіду експериментальних шкіл.

Поняття «авторська школа» – складне, багатопланове. Воно міцно утвердилося в українському науковому та суспільному просторі, проте вчені інтерпретують його по-різному, досить довільно у ракурсі своїх дослідницьких проєктів. Зважаючи на це, виникає потреба в уточненні його змісту [8] (див. табл.2).

Таблиця 2

Сутність поняття «авторська школа»

№ з/п	Параметр дослідження	Авторське тлумачення поняття	Автор-розробник Джерельна база (бібліографічний опис джерела)
1	2	3	4
1	Авторська школа	«Експериментальний освітній заклад, діяльність якого будується на основі провідних психолого-педагогічних (або) організаційно-управлінських концепцій, розроблених окремим автором або авторським колективом»	Педагогический словарь/Гл.ред.Б.Би м-Бад.–М.:Большая рос.энцикл.,2002.- 527 с. – С.11.
2	Авторська школа	«Експериментальний навчально-виховний заклад, діяльність якого заснована на провідній психол.-пед. концепції, розробленій автором або авторським колективом»	Гаудінг Г. Авторська школа/ Г.Гаудінг.– Педагогічна енциклопедія [Електрон.ресурс]. –Режим доступу: http://slovník.com/ua/?grupa=11&id_sl=265-Назва з екрана

1	2	3	4
3	Авторська школа	«Оригінальна загальнопедагогічна, дидактична чи виховна система, опрацьована з урахуванням надбань психології, педагогіки, вікової фізіології та інших наук, вітчизняного й зарубіжного педагогічного досвіду, яка реалізується під керівництвом чи за участю його автора (авторів) принаймні в одному навчально-виховному закладі.«...» А.ш. є одним із типів експериментального майданчика»	Гончаренко С. Український педагогічний словник/С.Гончаренко.-К.:Либідь, 1997.-С.14
4	Авторська школа	«Новаторський або інноваційний, загальноосвітній навчальний заклад, у якому склалась оригінальна і достатньо ефективна система виховання і навчання, досвід якої може бути використаний іншими освітніми закладами»	Педагогический словарь/учеб.пособие для студ.высш.учеб.заведений/[В.И. Загвязинский, А.Ф.Закирова, Т.А.Строкова и др.]под.ред.В.И.Загвязинского, А.Ф.Закировой.– М.:Академия, 2008. – С.14
5	Авторські школи	«Навчальні заклади, діяльність яких побудована на основі оригінальних і ефективних (авторських) ідей і технологій. Вони є новою освітньою системою (або системою з елементами новизни) і створюють нову освітню практику»	Загвязинский В.И. Инновационные процессы в современном образовании/ В.И. Загвязинский//Мир науки, культуры, образования.–2007. Вип.1(4). – С.83-84. [Электрон.ресурс]. –Режим доступа: Ошибка! Недопустимый объект гиперссылки. cyberleninka.ru/article/n/innovatsionnye-protsessy-v-sovremennom-obrazovanii

1	2	3	4
6	Авторська школа музичного профілю	«Школа новаторська або інноваційна зі специфічною унікальною культурою, де склалась оригінальна і достатньо ефективна система навчання і виховання, створена конкретним педагогом та розвинена його послідовниками на основі чітко сформульованої авторської концепції, суб'єктами реалізації якої стають і педагоги, і учні, досвід якої може бути використаний іншими освітніми установами»	Заєць В. Авторські школи в музичній педагогіці: до визначення поняття/В.Заєць//Педагогіка і технологія музичного мистецтва/Науковий вістник НМАУ імені П.І.Чайковського.– Вип.107. – С.228. [Електрон.ресурс]. Режим доступу: http://knmau.com/ua/naukoviy_visnik107/pdf/24.pdf
7	Авторська школа	«Заклад, у якому реалізуються окремі ідеї і цілісні концепції якогось педагога чи групи вчителів»	Кривошенко Л. Педагогіка: учеб./Л.П. и др.; под ред.Л.П. Кривошенко. М.:ТК Велби, Изд-во Проспект, 2005. – С.414
8	Авторська школа художньо-естетичного профілю	«Динамічна модель загальноосвітнього навчального закладу, в якому здійснюється організаційно та змістовно диференційоване навчання учнів на підґрунті культурологічної парадигми освіти синтезі знань та досвіду, відтворених в оригінальній концепції директора-автора, що реалізується в специфічному культурно-освітньому середовищі й забезпечує ефективне функціонування школи та стабільні позитивні результати її діяльності».	Матвеева Г. Миколаївська спеціалізована школа «Академія дитячої творчості»: шлях інноваційного розвитку/ Г.Матвеева//Рідна школа. – 2015. – №4. – С.3-9; Г.Матвеева. Роздуми про авторську школу/Ганна Матвеева// Освіта України. – 2016. – №32. – С.12

1	2	3	4
9	Авторська школа	«Інноваційний високоефективний навчально-виховний заклад, в якому апробується оригінальна авторська технологія, ідея створення якої належить педагогу-творцю або творчому колективу, та забезпечується ефективно функціонування цього закладу, підвищується результативність навчально-виховного процесу»	Новак О. «Авторська школа»: сутність поняття, ознаки, різновиди та особливості діяльності/Ольга Новак// Педагогіка вищої та середньої школи. – 2015. – Вип.44. – С.245
10	Авторська школа	«Складно організована, саморозвивальна виховна система, що ґрунтується на життєвому й професійному досвіді її творця – автора. <...> експериментальний навчально-виховний заклад, що має оригінальну педагогічну ідею, концепцію, яскраво виражене ядро цінностей; орієнтована на творчий пошук форм життєдіяльності, що породжує унікальність окремих сторін діяльності; у ній формується специфічна педагогічна культура; виявляються стійкі стабільні результати у навчанні і розвитку особистості дитини»	Перехрестова Т. Становление и развитие авторской школы как инновационной образовательной системы: дис...канд.пед.наук: 13.00.01. – Волгоград, 2001. – 252 с.
11	Авторська школа	«Експериментальний освітній заклад, діяльність якого будується на основі провідних психолого-педагогічних концепцій, розроблених окремим автором або авторським колективом»	Петрова О., Долганова О., Шарохіна Е. Авторские школы. Лекция №48//О.О.Петрова. Педагогика. Конспект лекций/ О.О.Петрова, О.В.Долганова, Е.В.Шарохина. – М.:Эксмо, 2008. – С.98. [Электрон.ресурс]. info/bibliotek_Buks/Pedagog/konspekt/48

1	2	3	4
12	Авторська школа	«Експериментальний навчально-виховний заклад, діяльність якого побудована на педагогічній концепції, розробленій одним педагогом чи авторським колективом»	Петрова Ф., Шуликов А. Основные понятия и термины системы образования: словарь / Под.рук.Ф.Н.Петровой и А.С.Шуликова. – Тюмень:Тюм. Юрид.ин-т МВД России, 2001. – С.4
13	Авторська школа	«Гуманістичний навчально-виховний заклад, ідея створення якого належить педагогу-творцю, який розробив і поклав в основу його діяльності власну концепцію розвитку школи, основою якої є триада «дитина-вчитель-батьки», що забезпечує ефективне функціонування і стабільні позитивні результати»	Побірченко Н. Змістовий аспект поняття «авторська школа»/Н.С.Побірченко [Електрон.ресурс]. Режим доступу: http://eprints.zu.edu.ua/1835/1/6.pdf
14	Авторська школа	«Створений педагогом-засновником інноваційний за своєю суттю навчально-виховний заклад, у якому сформований своєрідний освітній простір та реалізується розроблена ним педагогічна концепція на основі мобілізації творчих зусиль учителів, учнів і їхніх батьків, що забезпечує школі тривале ефективне функціонування та стабільні позитивні результати»	Проц М. Теорія і практика розвитку авторської школи в Україні (друга половина ХХ-початок ХХІ ст.): дис...канд.пед.наук: 13.00.01/Марта Орестівна Проц. – Івано-Франківськ, 2015. – С.4
15	Авторська школа	«Навчально-виховний заклад, діяльність якого побудована на оригінальних(авторських) ідеях і технологіях та являє собою нову освітню практику (або взагалі, або для даних умов)»	Селевко Г. Энциклопедия образовательных технологий: в 2 т./ Герман Константинович Селевко. – М.: НИИ

1	2	3	4
			образовательных технологий, 2006. – (Серия «Энциклопедия образовательных технологий»). – Т.2. – 2006. – С.583
16	Авторська школа	«Школа зі специфічною унікальною культурою, створена конкретним педагогом або його послідовником на основі чітко сформульованої авторської концепції, суб'єктами реалізації якої стають педагоги, учні та їх батьки, що забезпечує її ефективне тривале функціонування та стабільні позитивні результати»	Цырлина Т. Авторская школа: дефиниции, типологии и тенденции развития/ Т.В.Цырлина [Электрон.ресурс]. Режим доступа: http://www.rus-ameeduforum.com/content/ru/?task=art&article=1000713&iid=6
17	Авторська школа	«Навчально-виховний заклад, діяльність якого заснована на інноваційній психолого-педагогічній концепції автора»	Юрчонок Ю. Генеза авторської шкіл в Україні (80-тії ХХ-початок ХХІ ст.): автореф. дис....канд.пед.наук: спец. 13.00.01 «Загальна педагогіка та історія педагогіки»/ Ю.В.Юрчонок. – Полтава, 2011. – С.1
18	Авторська школа	«Гуманістична, експериментальна навчально-виховна установа, у якій реалізується оригінальна цілісна інноваційна педагогічна система, суб'єктами діяльності якої стають педагогічний колектив, учні, батьки в тісній взаємодії, співпраці та партнерстві, що забезпечує стабільні позитивні результати й довготривале ефективне функціонування»	Юрчонок Ю. Генеза авторської шкіл в Україні (80-тії ХХ-початок ХХІ ст.): автореф. дис....канд.пед.наук: спец. 13.00.01 «Загальна педагогіка та історія педагогіки»/ Ю.В. Юрчонок. – Полтава, 2011. – С.9

1	2	3	4
19	Авторська школа	«Експериментальний навчально-виховний заклад, діяльність якого побудована на провідній психолого-педагогічній концепції, розробленій автором чи авторським колективом»	Ярмаченко М. Педагогічний словник/ за ред. М.Д.Ярмаченка. – К.:Педагогічна думка, 2001. – С.14

Отже, «авторська школа» – це новаторський, експериментальний або інноваційний загальноосвітній навчальний заклад, у якому склалась оригінальна і достатньо ефективна система виховання і навчання, що забезпечує школі тривале ефективне функціонування та стабільні позитивні результати.

Також для ширшого розкриття сутності поняття «авторська школа» з'ясовано, що «об'єктом» (загальноосвітній навчальний заклад) авторської школи є: заклад, експериментальний, інноваційний, новаторський. Варто зазначити, що серед дослідників відсутня єдина думка про розуміння сутності поняття щодо критерію «об'єкт» .

Стосовно поняття «процес» (характеристика змісту діяльності) також відсутня спільна думка, оскільки поняття «авторська школа» витлумачують на основі різних змістово-процесуальних характеристик, а саме: авторська ідея, концепція, система, модель, технологія.

«Результат» (характеристика продукту діяльності) визначають такі показники:

- ефективність (достатня, тривала, довготривала);
- результативність (стабільні позитивні результати навчання, виховання та розвитку учнів);
- технологічність - набутий досвід (нова освітня практика);
- оригінальність (інваріантна ознака);
- своєрідність (своєрідний освітній простір);
- специфічність (специфічна педагогічна культура, культурно-освітнє середовище);
- унікальність, креативність (унікальність досвіду);

- суб'єктність (реалізація суб'єкт-суб'єктної взаємодії у авторській школі, втілення ідей співпраці та партнерства);
- гуманність (гуманність досвіду).

Отже, навчальний заклад “авторська школа” – це базовий майданчик для апробації новітніх технологій навчання й виховання, діяльність якого передбачає систематизацію й популяризацію педагогічного досвіду.

Основними завданнями навчального закладу “авторська школа” є:

- пропаганда авторського інноваційного педагогічного досвіду;
- удосконалення фахової компетентності, професійної педагогічної майстерності педагогічного колективу;
- розробка науково-педагогічного та інформаційно-комунікаційного супроводу упровадження освітніх авторських інновацій та новітніх форм виховання та розвитку дитини;
- створення організаційно-методичних та педагогічних умов для упровадження освітніх авторських інновацій та нових видів навчальної діяльності.

Нинішні авторські школи в Україні, окрім основних освітніх, у своїй діяльності спираються на такі нормативні акти, як: Закон України «Про інноваційну діяльність» від 04.07.2002 № 40-IV, «Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності», «Положення про експериментальний загальноосвітній навчальний заклад». Але основний документ, який мав би бути на державному рівні – «Положення про авторську школу», – на сьогодні не укладено. Феномен авторської школи до 2021 року на базі загальноосвітніх навчальних закладів провадитимуть всеукраїнський експеримент у межах становлення Нової української школи.

У довіднику наведено перелік загальноосвітніх навчальних закладів і дано їх загальну характеристику діяльності, що дозволяє вивчати, узагальнювати, систематизувати перспективний авторський педагогічний досвід роботи та сприятиме саморозвитку професійної майстерності майбутніх учителів.

II. ХАРАКТЕРИСТИКА ІННОВАЦІЙНИХ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ МІСТА ХАРКОВА

2.1. Приватний спеціальний загальноосвітній навчально-виховний комплекс «Фенікс» для дітей з особливими потребами Харківського обласного благодійного фонду «Сподіванка»

Вихідні дані ХПСЗНВК «Фенікс»:

вул. Черкаська, 5, Харків, Харківська область

Тип навчального закладу: спеціальна школа

Ступінь школи: I-II

Форма власності: приватна

Мова навчання: російська

Телефон(и): (057)7573108

E-mail: school.phenix@gmail.com

Сайт: <http://www.phenix.edu.kh.ua>

Гасло школи: Ми раді кожній дитині, яка приходить у цей світ!

Інформація про досвід діяльності навчального закладу.

Основне завдання навчально-виховного комплексу (школи) «Фенікс»: навчання та виховання дітей з особливими потребами, корекція недоліків психічного, інтелектуального та фізичного розвитку, поліпшення здоров'я, розвиток внутрішніх резервів, уміння знаходити контакт з навколишнім світом.

Структура закладу:

-дошкільна група;

-початкова школа;

-середня школа.

Навчально-виховний комплекс (школа) «Фенікс» для дітей з особливими потребами створено для дітей, яким дуже важко в сучасному світі, які не вписуються в загальноприйняті норми та правила, чиї недоліки описані жорстким медичним діагнозом.

Свою діяльність навчально-виховний комплекс (школа) «Фенікс» для дітей з особливими потребами будує на сучасних досягненнях лікувальної педагогіки й гуманістичної психології. Заняття будуються з урахуванням фізіологічних і вікових особливостей дітей. Велика увага приділяється

викладанню різних видів мистецтв: музики, живопису, ліплення, рукоділля та ремесел. А головне, діти навчаються жити повноцінним життям, спілкуватися один з одним, спостерігати навколишній світ і обговорювати побачене, відзначати свята, влаштовувати вистави, концерти, ярмарки тощо.

У НВК «Фенікс» – це єдина в місті Харкові школа, яка приймає дітей із синдромом Дауна. У суспільстві існує міф, що такі діти не здатні до навчання. Але так говорять люди, які ніколи не спілкувалися з «особливими» дітьми та їхніми батьками. Педагогічний колектив школи вважає, що ці діти здатні до навчання, але через фізіологічні особливості розвиваються по-різному та дещо пізніше за своїх ровесників. Учителі школи, які працюють за власними авторськими методиками переконані, що всі діти з синдромом Дауна можуть навчатися.

Традиції школи.

К. Д. Ушинський: «Нехай кожен пригадає своє дитинство і побачить, що свято для дитини зовсім не те, що для нас. Це дійсно подія у дитячому житті! Дитина рахує дні від свята до свята, як ми рахуємо свої роки від однієї важливої події нашого життя до іншої».

- 1-е вересня. День знань;
- Свято Святого Михаїла;
- Фестиваль «Покуть»;
- Свято ліхтариків;
- Свято Святого Миколая;
- Різдвяний спектакль;
- Новорічне кафе;
- 8 Березня;
- Масляна;
- Паска;
- Випускний бал;
- Спектакль до закінчення навчального року.

Контингент учнів. Діти з особливими потребами.

Контингент учителів. У навчально-виховному комплексі (школі) «Фенікс» для дітей з особливими потребами працюють кваліфіковані педагоги, які, крім педагогічної освіти, мають спеціальну лікувально-педагогічну. Більшість педагогів пройшли стажування в лікувально-педагогічних школах Німеччини, Швейцарії, Нідерландів.

2.2. Харківський приватний навчально-виховний комплекс «Гімназія ОЧАГ» Харківської області

Вихідні дані ХП НВК «Гімназія ОЧАГ»:

вул. Астрономічна, 41 Харків, Харківська область

Тип навчального закладу: навчально-виховний комплекс (об'єднання)

Ступінь школи: I-III

Форма власності: приватна

Мова навчання: російська

Телефон(и): (057)315-11-52, (057)315-20-75

E-mail: ochag.nvk@gmail.com

Сайт: <http://ochag.kh.ua>

Дата заснування. Один з перших інноваційних приватних навчальних закладів у Харкові відкритий у 1992 році.

Відомості про автора ідеї. Автори ідеї й організатори гімназії – чудовий дитячий поет і психолог В. О. Левін та директор гімназії з дня її заснування Є. В. Медреш

Гасло школи: Очагівці всіх країн – об'єднуйтеся!

Інформація про досвід діяльності навчального закладу.

Основним завданням гімназії є створення умов для різнобічного розвитку особистості учня та досягнення стабільних і гарантованих освітніх результатів, що дозволяють школярам продовжити навчання у вищих навчальних закладах України.

Навчально-виховний комплекс «Гімназія ОЧАГ» має таку структуру:

-дошкільне відділення (навчання читання за програмою Ельконіна-Давидова, розвиток математичного мислення за програмою Л. Петерсон);

-початкова школа (використовується основна програма МОНУ й елементи розвивального навчання: письмо й читання за програмою Ельконіна-Давидова, математика за програмою Л. Петерсон);

-середня школа;

- старша школа.

У навчально-виховному комплексі «Гімназія ОЧАГ» повз передбачених державним стандартом навчальних предметів, поглиблено

вивчається англійська мова, а також предмети гуманітарного циклу: історія всесвітньої культури, історія мистецтва, історія світової літератури. Для старшокласників проводяться факультативні заняття з економіки та права.

Завдяки зусиллям і прагненням учителів і директора у гімназії склалася особлива дружня атмосфера, своєрідний стиль спілкування учнів і вчителів, при якому кожен відчуває себе шанованим учасником навчального процесу.

Саме турбота про особистісний цілісний розвиток кожної дитини, відмова від схем ідеального нормування на користь роботи з реальною унікальністю кожної дитини робить гімназію унікальною, що дійсно відповідає потребам сучасного суспільства.

Досить цікавим є закон гімназії, згідно з яким живуть учні.

Таблиця 3

«Закон, за яким ми живемо»

Ви маєте право:	Ви ніколи не зобов'язані:
<ul style="list-style-type: none"> - іноді ставити себе на перше місце; - просити про допомогу й емоційну підтримку; - протестувати проти несправедливого поводження чи критики; - мати свою власну думку або переконання; - робити помилки, поки не знайдете правильний шлях; - надавати людям право самим вирішувати свої проблеми; - говорити: «Спасибі, ні», «Вибачте, ні»; - не звертати уваги на поради оточуючих і слідувати своїм власним; - побути одному, навіть якщо іншим хочеться Вашого товариства; - мати свої будь які власні почуття, незалежно від того, чи розуміють їх оточуючі; 	<ul style="list-style-type: none"> - бути бездоганим на 100%; - слідувати за всіма; - робити приємне неприємним Вам людям; - любити людей, що приносять Вам шкоду; - вибачатися за те, що Ви були самим собою; - вибиватися з сил заради інших; - почувати себе винним за свої бажання; - миритися з неприємною Вам ситуацією; - жертвувати своїм внутрішнім світом заради кого б то не було; - зберігати відносини, які стали образливими; - робити більше, ніж Вам дозволяє час; - робити щось, що Ви насправді не можете зробити; - виконувати нерозумні вимоги;

<ul style="list-style-type: none"> - змінювати свої рішення або змінювати образ дій; - домагатися зміни домовленості, яка Вас не влаштовує. 	<ul style="list-style-type: none"> - віддавати щось, що Вам насправді віддавати не хочеться; - нести на собі тягар неправильної поведінки іншого; - відмовлятися від свого «Я» заради чого б то не було або кого б то не було.
---	---

У гімназії діти не лише здобувають знання, але й мають можливість проникнути в чудові таємниці мистецтва та краси. Адже кожна дитина вже володіє певним талантом, який потрібно розкривати й розвивати. Із цією метою в гімназії працюють різноманітні гуртки та секції: музики, малювання, східних єдиноборств, сучасних танців, рок-н-ролу.

Традиції школи. Гімназія живе насиченим творчим життям, тут завжди цікаво. За 26 років існування склалися свої традиції, свята, серед яких:

- «День дублера» – свято присвячене Дню Вчителя, діти в цей день виконують обов'язки вчителів;
- неодмінні осінні й весняні походи;
- чемпіонати з міні-футболу;
- літні й зимові Олімпіади (навчальні та спортивні);
- новорічні казкові вистави, у яких беруть участь усі без винятку (від учнів до вчителів й адміністрації);
- щорічні зустрічі випускників тощо.

Контингент учнів (умови прийому). Набір дітей здійснюється з 1 по 11 включно класи. Наповнюваність класу – не більше 20 осіб. Вступ до гімназії проводиться на основі співбесіди, у ході якої досвідчені викладачі молодшої та старшої школи визначають рівень знань, умінь і навичок дитини.

Контингент учителів. За роки роботи в гімназії сформовано унікальний педагогічний колектив, який вирізняє насамперед високий професіоналізм і творчий потенціал. Вчителі «Очага» – активні учасники різноманітних інноваційних проєктів і програм, спрямованих на подальший

розвиток вітчизняної освіти, серед яких можна виділити програму «Лідери освіти XXI століття» Фонду Сороса, російсько-український педагогічний проект «Школа Діалогу Культур», міжнародні проекти «Партнери в освіті» та «Активна школа».

Результат роботи школи, випускники. Учні кожного року стають учасниками та переможцями різних змагань і конкурсів. Випускники гімназії навчаються у вищих навчальних закладах не лише України та Росії, але й світу. Серед випускників «Очагу» є вчені, громадські діячі, лікарі, режисери, актори, бізнесмени, програмісти, економісти, юристи й учителі.

2.3. Харківський навчально-виховний комплекс (ліцей) «МИР» Харківської області

Вихідні дані НВК «МИР» :

вул. Роднікова, 9, провулок Фанінський, 2, Харків, Харківська область

Тип навчального закладу: навчально-виховний комплекс (ліцей)

Ступінь школи: I-III

Форма власності: приватна

Мова навчання: російська

Профілі навчання: історичний

Телефон(и): (057)7512537

E-mail: nvk_mir@mail.ru

Сайт: <http://nvk-mir.com.ua>

Дата заснування. 2011 рік.

Відомості про автора ідеї. Ю. В. Павіченко (директор і засновник ліцею «Мир»: «Ідея створити ліцей у мене з'явилася не випадково. Саме життя вело до створення «Миру» ще зі шкільної пори, коли мене, старшокласницю, замість хворих учителів залишали на другу зміну проводити уроки в малюків. У яку б професійну діяльність я не йшла, весь час доля повертала мене до викладання, до дітей.

Для мене головне в роботі – це дозволяти помилятися. Навчання неможливе без проб і помилок. У нас дозволено експериментувати. Важливо не стояти на місці, а весь час рухатися вперед. Заохочується будь-який досвід.

Що нас відрізняє від інших шкіл – це відсутність рейтингів. Ми не порівнюємо дітей один з одним. У кожного свій потенціал, свій ресурс, своя життєва траєкторія. Для нас важливо, якою дитина була вчора, якою вона зробила крок уперед сьогодні, куди є можливість іти завтра. У такій ситуації кожен – кращий. Для кожного створюється ситуація успіху. Кожен розуміє наскільки багато він може й із задоволенням ділиться своїм ресурсом з іншими. Цього ми вчимо. Уміти працювати в команді – важлива сучасна компетенція. Наша система проектної діяльності якраз і вирішує це завдання.

Мій девіз по життю – дій! Я весь час навчаюся. А в статусі директора й засновника ліцею стала навчатися ще більше. У мене велика відповідальність перед дітьми – перед справжнім і майбутнім».

Гасло школи: «Мир» – вашим дітям!

Інформація про досвід діяльності навчального закладу. НВК «МИР» – «Майстерня Індивідуального Розвитку» – це школа нового типу.

Мислення. Ми вчимо думати, а не повторювати чужі думки. І кожен урок у нас – це маленьке відкриття.

Інтерес. Ми не змушуємо (майже не змушуємо) дитину вчитися. Ми спираємося на її природну допитливість й індивідуальні особливості.

Працездатність. Більшу частину уроку учень працює самостійно під пильним контролем учителя. Дивитися у вікно часу не залишається.

«МИР» – школа для різних дітей: для одних – багато творчої та дослідницької роботи; для інших – додаткова підтримка, особлива увага.

«МИР» – це школа, куди вранці дитина йде з радістю та звідки ввечері повертається в гарному настрої. А вдень напружено та зацікавлено працює.

Ліцей пропонує заняття для підготовки майбутніх школярів, які складаються з таких блоків: дрібна моторика й підготовка до письма; мова й читання; математична логіка; ігри для формування контролю пам'яті, уваги; розвиток просторових уявлень, творчості і т. д.. Ці заняття формують у майбутнього школяра творчу активність, здатність креативно мислити, уміння бути комунікабельним, розкутим, усебічно розвиненим.

У практиці ліцею «Мир» успішно реалізуються програми інклюзивної освіти для дітей, які потребують спеціального педагогічного підходу. Серед них діти з РАС, СДУГ, дислексією, іншими особливостями розвитку. Педагогічний колектив використовує методики кращих фахівців, які зарекомендували себе у всьому світі, розробляє для дітей індивідуальні програми навчання, забезпечує тьюторський супровід.

Крім того ліцей «Мир» пропонує:

- сучасні творчі студії, актуальні спортивні секції;

- курси комп'ютерних технологій, іноземних мов;
- різноманітні клуби за інтересами для маленьких і дорослих;
- уроки з природничих дисциплін на базі екопарку;
- ексклюзивні тренінги, наприклад «Майстерня ефективної комунікації», «Уроки харизми й особистісного зростання», «Студія ораторської майстерності», «Школа етики та естетики» тощо;
- уроки фізкультури у фітнес-центрі з використанням оздоровчих програм на основі кращих східних і європейських практик;
- уроки трудового навчання: декор і дизайн приміщень, ландшафтний дизайн, основи рекламних технологій, візаж і стилістика, кулінарія народів світу, сучасний ремонт, автосправа;
- безперервна економіко-правова освіта з 1-го класу;
- спецкурси та факультативи, наприклад «Бізнес-англійська», «Science English», «Web-дизайн», «Комп'ютерна графіка», «Основи програмування» у співдружності з провідними ІТ-компаніями;
- унікальний курс «Основи ІТ-технологій»;
- поїздки в мовні центри провідних шкіл Великобританії, Німеччини, Ізраїлю, США та інших країн з отриманням відповідних міжнародних сертифікатів;
- анімалотерапія для дітей і дорослих;
- активні та змістовні дні здоров'я та канікули на базі екопарку протягом року.

Досить цікавою є ідея створення проекту «Майстерня саморозвитку» разом з партнерами відділом профорієнтації і психології професійного розвитку Інституту педагогічної освіти НАПН України та психодіагностичною лабораторією Міжнародного інституту соціального та психологічного здоров'я. Основна ідея проекту – створити в стінах конкретного навчального закладу реальні сприятливі умови для навчання, розвитку й саморозвитку всіх школярів, для співпраці з їхніми батьками, а також педагогічного колективу на чолі з директором.

«Майстерня саморозвитку» має «розклад уроків» для вчителів. Темі цих «учительських уроків» продиктовані вимогами часу. Вони покликані формувати в педагогів уміння працювати з інформацією, у тому числі медіапростору, навички гнучкої перебудови інформаційних масивів знань, унесених у поле взаємодії з учнями, залежно від актуальності та доцільності тієї чи іншої інформації. Щоб знайти критерії актуальності й доцільності інформації з метою її використання вчителям необхідно розуміти, до чого вони готують своїх учнів, тобто володіти основами профорієнтації, знати можливості, вікові особливості своїх підопічних, способи їхнього саморозвитку, володіти основами психології комунікації. Напрямки «учительських уроків» залежать від актуальності сьогодення.

Традиції школи.

- 1-е вересня. День знань;
- Посвята в першокласники
- Свято вчителів
- Дні здоров'я на базі екопарку
- День Святого Валентина
- Акція щастя
- Свято Святого Миколая;
- Різдвяний спектакль;
- 8 Березня;
- Масляна;
- Паска;
- Випускний бал.

Контингент учнів (умови прийому). Вступ до гімназії проводиться на основі співбесіди, у ході якої досвідчені викладачі молодшої школи визначають рівень знань, умінь і навичок дитини. Прийом до 10-11 класів здійснюється на конкурсній основі.

Контингент учителів. Професійний педагогічний колектив не лише якісно реалізовує навчальні програми, але й розвиває в школярів уміння та

навички успішного використання отриманих знань на практиці. Вони ефективно поєднують традиційні методики викладання з інноваційними технологіями. Мотиваційний тиждень на початку навчального року, створення сайтів про письменників і комп'ютерних тестових баз з різних предметів, широке використання нестандартних уроків, зйомка історичних фільмів – лише невелика частина форм роботи, яка використовується творчою професійною командою педагогів.

Результат роботи школи, випускники. Кожного навчального року учні активно беруть участь у різноманітних міських, обласних, Всеукраїнських конкурсах й олімпіадах і неодноразово займають почесні перші місця, що свідчить про достатній рівень результативності роботи НВК «МИР».

2.4. Харківська приватна загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів «Лєствіца» Харківської області

Вихідні дані ЗОШ «Лєствіца» :

вул. Пушкінська, 100, Харків, Харківська область

Тип навчального закладу: школа

Ступінь школи: І-ІІІ

Форма власності: приватна

Мова навчання: російська

Телефон(и): (057)7588803

E-mail: schoollestvica1@ukr.net

Сайт: <http://www.lestvitsa.com>

Дата заснування. 2011 рік.

Гасло школи (місія): створення сприятливого простору з метою формування морально й фізично розвинутої особистості.

Інформація про досвід діяльності навчального закладу. *Мета* школи: виявлення й розвиток позитивних задатків учасників навчально-виховного процесу в духовній, моральній, соціальній, емоційній, фізичній сферах.

Навчальні завдання, які стоять перед школою «Лєствіца»:

- підвищення рівня компетентностей школярів;
- забезпечення мотиваційної спрямованості;
- упровадження додаткових курсів/гуртків з базових дисциплін;
- підвищення рівня володіння учнями прийомами навчальної діяльності;
- проектування інноваційних методик вивчення предметів;
- робота з обдарованою молоддю.

Очікуваний результат: здатність учнів до результативної творчої діяльності в усіх сферах життя.

У приватній школі «Лєствіца» відкрито ряд таких секцій і гуртків: багатоборство, шахи, гурток «Юний фізик», хореографія, образотворче мистецтво, введення в прикладне мистецтво, хор.

Для успішного досягнення навчально-виховних цілей і завдань школа тісно співпрацює з батьками. Особлива увага приділяється морально-етичним і сімейним цінностям, культурно-історичній спадщині нашого народу.

Традиції школи.

- Свято першого дзвоника;
- Посвята у першокласники
- Свято вчителів
- День Валентина
- Свято Святого Миколая
- Різдвяний спектакль
- 8 Березня
- Масляна
- Паска
- Випускний бал

Контингент учнів (умови прийому). Прийом учнів проводиться на основі співбесіди.

Контингент учителів. Правильний підхід до навчання учнів здійснюють уважні викладачі, дружний і злагоджений колектив.

Результат роботи школи, випускники. Завдяки високому рівню підготовки учні багаторазово ставали переможцями в різноманітних конкурсах, олімпіадах, проектах тощо.

2.5. Харківський приватний навчально-виховний комплекс «Авторська школа Бойка» Харківської області

Вихідні дані «Авторська школа Бойка»:

вул. Освітрянська, 7, Харків, Харківська область

Тип навчального закладу: школа

Ступінь школи: I-III

Форма власності: приватна

Мова навчання: російська

Телефон(и): (057) 343-94-77

E-mail: school@boiko.com.ua

Сайт: <http://www.boiko.com.ua/>

Дата заснування. 1994 рік.

Відомості про автора ідеї. Засновником школи Бойка являється С. В. Бойко – автор методики викладання англійської мови, Заслужений учитель України.

Гасло школи (місія): гарна освіта – запорука успіху в майбутньому!

Інформація про досвід діяльності навчального закладу. Авторська школа Бойка за понад 20-літній досвід роботи стала лідером освіти в місті Харкові й однією з кращих серед шкіл України. У школі створене унікальне освітня середовище й атмосфера другого будинку для дітей і співробітників, що дивує всіх, хто вперше переступає поріг навчального закладу.

Структура навчально-виховного комплексу «Авторська школа Бойка»:

- центр раннього плавання (з першого місяця життя до 6 років);
- мовний центр «Boiko Startup»;
- екзаменаційний центр Cambridge English Language Assessment UA010;
- Boiko Садок (з 3-х до 6 років);
- початкова школа (1-4 клас);
- середня школа (з 5 по 9 клас);
- старша школа (10-11 клас);
- літній мовний табір «Boiko Camp» (з 6 до 17 років).

Навчально-виховний комплекс працює з дітьми від 0 до 17 років. Так, на базі школи у 2002 році був заснований дитячий садок, який згодом розширився до 6 груп. Цікавим є те, що в кожній групі встановлена камера, що дозволяє батькам побачити, як проходить день дитини в режимі онлайн. Окрім цього, на сайті для батьків дитячого садка можна подивитися розклад занять, фотографії з останніх заходів, список дітей групи та контактні телефони викладачів.

Випускники дитячого садка переходять у перший клас школи Бойко. Ця усталена традиція дає дітям можливість познайомитися зі школою заздалегідь, дізнатися про правила поведінки під час уроків, познайомитися з учителями, йти до школи із задоволенням і хорошою мотивацією.

У школі поглиблено вивчається математика й англійська мова з обов'язковим складанням іспитів за програмою Cambridge English Language Assessment. Навчання англійської мови в школі Бойка починається з дитячого садка, де діти в ігровій формі роблять перші кроки у вивченні англійської мови. У молодшій школі перші півроку навчання проходить усна практика з використанням великої кількості англійських дитячих пісень і віршів. На всіх етапах навчання проходить за авторською програмою Бойка С. В., яка ґрунтується на активному сприйманні мовлення на слух і навчанні комунікації із запам'ятовуванням великої кількості лексики. Підготовка здійснюється за оригінальними підручниками перевірених видавництв (Експрес-Видавництва, Longman, Оксфорд Юніверсіті прес), а також аудіо і відео матеріалами. Підтвердженням рівня знань учнів є складання міжнародних іспитів з англійської мови (іспит Кембриджського Університету для тих, кому англійська не є рідною). Учні вільно володіють англійською розмовною мовою, а успішне складання іспиту в форматі САІР дає можливість вступу в будь-який університет світу. Крім того, учні мають можливість отримати мовну практику за кордоном.

Математикою займаються учні всіх класів, починаючи з першого. Займаються багато і з задоволенням. Усі класи для більш успішного навчання

діляться на групи. У кожній групі по 10-13 чоловік. За один урок кожен учень може отримати кілька відміток.

У школі є обов'язковим виконання домашніх завдань. Для перевірки вчителі використовують «бліц самостійні роботи». При вивченні кожної теми на учнів чекає обов'язковий контроль знань теорії. Кожен семестр проводиться директорська контрольна робота, яку готує й проводить інший учитель (не той, який веде предмет у цій групі).

Досить цікаво в школі проходить трудове навчання по спеціалізації «Робототехніка». Мета курсу – познайомити дітей молодшої школи з основами механіки, електротехніки, мехатроніки, програмування. Матеріальна база, зосереджена в кабінеті робототехніки, представлена стаціонарними комп'ютерами, ноутбуками, робототехнічними конструкторами «Лего» – мозковий штурм, металевими конструкторами, електротехнічними конструкторами «Знавець». Крім того, у кабінеті встановлені верстати з ЧПУ та мінімальний комплект слюсарного устаткування, що дозволяє ознайомити учнів з найпростішими прийомами обробки різних матеріалів і виготовлення навчальних виробів. Додатково до навчальних занять у кабінеті робототехніки проводяться факультативні заняття.

Варто зазначити про створені умови в комплексі для всебічного гармонійного розвитку дітей.

Традиції школи. Школа має свої унікальні основні положення, права й обов'язки, закони та правила. У школі традиційно панує діловий стиль одягу. Традицією дитячого садка Бойко є батьківські п'ятниці. Такі заходи замінюють загальноприйняті нудні збори і є більш інформативними й корисними для батьків.

Кожен рік у Школі Бойко проходить «Тиждень математики». Це яскраве й пізнавальне дійство. Кожен учень може взяти участь не тільки в проведенні, але і в плануванні заходів. Нещодавно в практику школи впроваджено традицію «недільної школи» – заняття на вихідних.

Крім того, гостинно відкриває свої двері для кожного літній табір, де дітей чекає 5 тематичних літніх змін.

Контингент учнів (умови прийому). При прийомі в школу всі діти проходять психологічне тестування, співбесіду з англійської та російської мов, математики з метою визначення стартових можливостей потенційного учня.

Контингент учителів. Колектив компетентних, енергійних, професійних учителів працюють для того, щоб кожен день, проведений у школі, став незабутнім для дитини. Високий рівень кваліфікації викладачів забезпечує якісну підготовку учнів з усіх предметів. До педагогічного колективу школи входять висококваліфіковані викладачі, які мають міжнародні сертифікати рівнів володіння англійською мовою C 1 і C 2, а також сертифікати з методики викладання англійської мови ТКТ та CELTA.

Результат роботи школи, випускники. Випускники школи успішно складають ЗНО, отримують можливість вільного пересування англomовними просторами, часто обирають математичний профіль і продовжують навчання за кордоном.

2.6. Харківський приватний навчально-виховний комплекс «Центр розвитку дитини «Інтелект»

Вихідні дані ХПНВК «Інтелект» :

вул. Скорохода,8, Харків, Харківська область

Тип навчального закладу: навчально-виховний комплекс

Ступінь школи: I-III

Форма власності: приватна

Мова навчання: російська

Телефон(и): (057) 750-72-44

E-mail: nvk.intelekt@yandex.ru

Сайт: <http://nvk-intelekt.edu.kh.ua/ru/>

Дата заснування. 2003 рік.

Відомості про автора ідеї. Засновником ХПНВК «Інтелект» є М. А. Фельдман

Гасло школи (місія): Школа особистісного розвитку та комфорту.

Інформація про досвід діяльності навчального закладу. Навчально-виховний комплекс працює з дітьми від 1-го до 6-ти років. Дошкільну освіту діти отримують на заняттях, які проводяться в ігровій формі в зручний для батьків час. Педагоги-професіонали навчають дітей за сучасними методиками.

Основні програми, за якими навчаються діти, це Державна програма «Я у Світі» та Комплексна програма розвитку дитини «Росток», де значна увага приділяється естетичному вихованню.

Робота за Комплексною програмою розвитку дітей «Росток» передбачає використання в навчально-виховному процесі інтегративно-діяльнісного підходу, що сприяє формуванню загально-навчальних компетенцій учнів, досягненню мети якісної, конкурентоздатної освіти, спроможної забезпечити кожній дитині можливість ставити й досягати певних цілей, творчо самоутверджуватися в соціумі, житті.

Основним завданням навчально-виховного комплексу «Інтелект» є формування освіченої й освітньо мобільної людини, здатної до творчої

перетворювальної діяльності в усіх сферах людського життя. Його реалізація активізує такі напрями діяльності шкільних колективів:

- розкриття обдарувань кожного учасника навчально-виховного процесу (як учня, так і вчителя), адже кожна людина від природи має дар, тільки треба зуміти побачити його й створити умови для розвитку, самовдосконалення й самореалізації;

- озброєння школярів способами діяльності, формування вміння ставити перед собою нові завдання на основі рефлексивної оцінки власної діяльності;

- виховання потреби в постійній роботі над собою, самовдосконаленні через самонавчання упродовж усього життя.

Інноваційна діяльність НВК «Інтелект» успішно забезпечується впровадженням у початковій школі технології інтегративно-діяльнісного навчання за науково-педагогічним проектом «Росток» з математики.

Допрофільна підготовка учнів 8-9 класів здійснюється за суспільно-гуманітарним і природничо-математичним напрямами. Учні старшої школи навчаються за такими профілями: суспільно-гуманітарним й історико-правовим.

У школі значна увага приділяється формуванню художньо-естетичних смаків, поглядів, тому учні забезпечені можливістю відвідувати гуртки й секції художньо-естетичного, музичного циклу тощо.

Традиції школи.

- Перше вересня;
- День учителя (виставка композицій «Золота осінь»);
- Прощавай Букварик (свято для першокласників);
- Свято «Планета друзів»;
- Масляна;
- Найрозумніший;
- Новорічний карнавал;
- Свято до 8-го Березня;

- Міс Інтелект;
- Шевченківські читання;
- Свято останнього дзвоника;
- Випускний вечір.

Контингент учнів (умови прийому). Зарахування до НВК «Інтелект» проводиться на основі співбесіди, у ході якої досвідчені викладачі молодшої школи визначають рівень знань, умінь і навичок дитини.

Контингент учителів. Педагогічний колектив школи складає творча група педпрацівників, яка володіє сучасними методиками та сприяє вихованню всебічно розвиненої особистості. Учителі НВК «Інтелект» – це досвідчені спеціалісти вищої та першої категорій, які дбають про створення оптимальних умов для особистісного розвитку й комфорту учнів.

Результат роботи школи, випускники. Харківський приватний навчально-виховний комплекс «Інтелект» пишається блискучими досягненнями своїх учнів на Міжнародних і Всеукраїнських конкурсах й олімпіадах.

2.7. Приватний навчально-виховний комплекс «Старт-школа»

Вихідні дані «Старт-школи»:

вул. Садова, 20, Харків, Харківська область

Тип навчального закладу: навчально-виховний комплекс (об'єднання)

Ступінь школи: I

Форма власності: приватна

Мова навчання: російська

Телефон(и): (057) 7063288

E-mail: startschool1@ukr.net

Сайт: http://startschool_kharkov.klasna.com

Дата заснування. 1988 рік.

Відомості про автора ідеї. Група харківських педагогів уперше в Україні відкрила приватну школу для дошкільнят. Вони вважали, якщо дитина 5-6 років отримає кваліфіковану підготовку в освіті, буде психологічно й розумово адаптована до «шкільного життя», то вона зможе уникнути багатьох проблем, які виникають на початковому етапі навчання.

У 1992 році ця школа нового типу здобула назву «Старт-школа», що означало «старт у навчанні». Вона об'єднувала в собі дитячий садок і початкову школу з метою вільної та природної адаптації дитини до навчання.

Накопичений досвід роботи дав можливість педагогічному колективу замислитися над проблемою реалізації педагогічних ідей у науковій роботі. Це отримало підтримку з боку Міністерства освіти і науки України, а з лютого 1999 року на базі «Старт-школи» створено педагогічний майданчик з проблемою «Особистісно-орієнтована модель навчання і виховання дітей 4-10 років у комплексі «Дошкільний заклад - початкова школа».

Гасло школи (місія): всебічний розвиток кожної дитини!

Інформація про досвід діяльності навчального закладу. Основним завданням НВК «Старт-школи» є створення умов реалізації особистісно-орієнтованого навчання й виховання дітей у школі повного дня.

Ключовими *принципами*, якими керується у своїй роботі колектив НВК «Старт-школа», є такі:

- виявлення й розвиток здібностей кожного учня;
- формування духовно багатой, вільной, фізично здорової, творчо мислячої особи;
- наявність ґрунтовних знань;
- здатність дитини адаптуватися до умов сучасного життя.

НВК «Старт – школа» – це не просто школа, а цілий світ, наповнений захоплюючими подіями, цікавими відкриттями та яскравими людьми, де діти отримують не лише знання й уміння, щоб реалізувати себе в житті, але й розвивають силу, спритність, швидкість, витривалість і гнучкість, адже турбота про здоров'я дитини – це турбота про його майбутнє.

НВК «Старт – школа» має таку структуру:

- дитячий садок для дітей віком від 3-х до 6 років;
- спеціалізована школа І ступеню з поглибленим вивченням іноземних мов (англійська, німецька).

У дитячому садочку діти в ігровій формі здобувають знання з математики, грамоти, англійської мови та розвивають навички роботи з комп'ютером. Вихователі мають можливість організовувати різні форм заняття: бесіди, навчальні ігри, змагання, театральні форми, заняття-подорожі з широким використанням комп'ютерних технологій.

На думку педагогічного колективу, саме в початковій школі створюються умови для розкриття здібностей дитини, тому тут треба витратити всі сили для того, щоб спільно з батьками створити необхідні умови для радісного, святкового навчання та проживання дітей.

Зусилля педагогічного колективу покладені на те, що дитина повинна отримати в початковій школі:

- інтерес до навчання;
- любов до школи й любов або повагу до вчителя;
- уміння отримувати знання;
- уміння дивуватися, захоплюватися й радіти;
- уміння спілкуватися та взаємодіяти;

- стійке оцінювання оточення й моральних цінностей.

Варто зазначити, що викладання здійснюється за державною програмою, затвердженою Міністерством освіти і науки України.

Традиції школи.

- День української писемності і мови;
- Свято осені;
- Halloween;
- Веселі Козачата;
- Піратський квест;
- Новорічний карнавал;
- сімейний майстер-клас.

Контингент учнів (умови прийому). Прийом дітей проводиться за результатами співбесіди.

Контингент учителів. Викладання здійснюється стабільним педагогічним колективом, що складається з учителів з високим професійним рівнем. Колектив викладачів складають учителі-методисти, старші вчителі, учителі I та вищої категорії, які постійно підвищують свою кваліфікацію.

Результат роботи школи, випускники. Учні не лише беруть участь у конкурсах учнівських проєктів, але й стають неодноразовими їх переможцями.

2.8. Харківський приватний навчально-виховний комплекс «Ліцей Професіонал»

Вихідні дані «Ліцею Професіонал»:

вул. Ярослава Мудрого, 22/24, Харків, Харківська область

Тип навчального закладу: ліцей

Ступінь школи: I-III

Форма власності: приватна

Мова навчання: російська

Телефон(и): (057) 700-76-97, 700-76-96

E-mail: liceur@ukr.net

Сайт: <http://lyceum-prof.at.ua/>

Дата заснування. 1991 рік.

Відомості про автора ідеї. Ідея створення комп'ютерного коледжу, яка була підтримана головою правління Фонду «Професіонал» Є. М. Новіковою та генеральним директором О. Є. Новіковим, належить І. І. Кузьменковій, яка згодом стала його першим директором.

Літопис ліцею починається з пам'ятного запису: «Давайте вместе строить новое общество свободных и счастливых людей».

Гасло школи (місія): Ми навчаємо спілкуватися, мислити, розвиватися і головне – ВІРИТИ В СЕБЕ!!!

Інформація про досвід діяльності навчального закладу. Основна мета «Ліцею Професіонал»: формування майбутньої національної еліти незалежної України.

«Ліцей Професіонал» – це навчальний заклад, який забезпечує поглиблене вивчення англійської мови й комп'ютерних технологій та має таку структуру:

- відділення підготовки до школи;
- початкова школа;
- середня школа;
- старша школа.

Учителі початкової школи – це справжні майстри своєї справи, лауреати різних конкурсів педагогічної майстерності, які працюють як за

традиційними, так і за розвивальними програмами. Діти мають можливість досконало опанувати три мови – українську, російську, англійську. Навчання англійській мові ведеться щодня з першого класу; навчання роботі з комп'ютером ведеться з 2 класу (ази інформаційних технологій, комп'ютерна графіка)

У середній і старшій школі кількість учнів у класах не перевищує 20 чоловік, що забезпечує індивідуальний підхід до кожної дитини, можливість дати їй глибокі знання. Крім продовження вивчати українську, російську, англійську мови, ліцеїсти на цьому ступені навчання мають змогу досконало вивчати ще й німецьку мову. Факультативно можна оволодіти французькою та китайською мовами.

Навчальний процес у «Ліцеї Професіонал» організований таким чином, що, крім обов'язкових дисциплін Державного освітнього стандарту, усі учні мають можливість відвідувати різноманітні курси за вибором (комп'ютерні технології, практичне право, психологія, іноземні мови, поглиблене вивчення математики, фізики, хімії тощо), що дозволяє ліцеїстам 10 класу обрати профіль підготовки, який їх цікавить: «Інформаційні технології», «Іноземна філологія».

У рамках програми «Cambridge English School» «Ліцей Професіонал» є одним з офіційних підготовчих центрів Cambridge English, у якому функціонує інноваційна канадська програма з англійської мови «SMRT» для учнів 4-6 класів. Улітку учні можуть відпочивати й навчатися у літньому мовному таборі, де з ними працюють носії мови.

Великого значення у «Ліцеї Професіонал» надається посиленню національно-патріотичного виховання, що виражається широтою та різноманітністю виховних заходів.

Традиції школи.

- День знань;
- Страви української кухні від учнів «Професіоналу»;
- День Юриста;

- Концерт до Дня Учителя;
- Дні науки;
- Святкування Нового року;
- День толерантності;
- Хеллоуїн;
- День здоров'я;
- Таланти ліцеїстів;
- Останній дзвоник.

Контингент учнів (умови прийому). Зарахування до 1-11 класів Харківського приватного «Ліцею Професіонал» здійснюється на конкурсній основі. Випробування для учнів проводяться письмово з навчальних предметів, що відповідають спеціалізації ліцею (українська мова, математика, іноземна мова).

Контингент учителів. Учитель у ліцеї – це не тільки носій інформації, а діагност, тренер, керівник проектів, організатор навчальної діяльності учнів, який з повагою ставиться до особистості кожного ліцеїста, враховуючи його індивідуальні особливості. У НВК «Ліцей Професіонал» працює колектив високопрофесійних педагогів, серед яких чимало кандидатів наук, учителів-методистів, старших учителів, які успішно впроваджують новітні освітні технології, націлені на результат.

Результат роботи школи, випускники. Завдяки високому рівню підготовки, кожен третій учень ліцею – переможець різноманітних олімпіад, турнірів, конкурсів МАН. Чисельна кількість випускників навчається в провідних вищих навчальних закладах України, Англії, Німеччини, Швейцарії, Словаччини, США, Канади, Ізраїлю, Польщі, Чехії, Китаю та працюють у різних галузях економіки нашої країни та за кордоном.

2.9. Харківський приватний навчально-виховний комплекс «Гармонія»

Вихідні дані НВК «Гармонія»:

вул. Рибалко, 16-а, Харків, Харківська область

Тип навчального закладу: навчально-виховний комплекс (об'єднання)

Ступінь школи: I-III

Форма власності: приватна

Мова навчання: російська

Телефон(и): (057) 3921021

E-mail: garmoniya_2015@ukr.net

Сайт: <http://garmoniya.all.kharkov.ua>

Дата заснування. 1992 рік.

Гасло школи (місія): Різноманітність рівних, унікальність кожного, повага до ближнього, відповідальність, результат! Місія: освічена, здорова, духовно розвинута, емоційно стійка, саморозвинена, творча особистість з активною громадянською позицією.

Інформація про досвід діяльності навчального закладу. Основні завдання навчального закладу:

- виховання самостійної людини, яка має гарні знання та соціальні навички;
- формування маленького громадянина, який вільно здійснює свій життєвий вибір, стійкий до будь-яких змін, адекватно оцінює свої здібності, прагне до вершин життєвого успіху з метою соціальної реалізації.

У НВК «Гармонія» щорічно навчається близько 120 дітей Харкова та Харківської області. Структура комплексу включає такі рівні:

- дитячий садок для непосид і чомусиків від 1,5 до 6 років;
- початкова, середня й старша школа.

Навчально-виховний комплекс працює в режимі повного дня, що дозволяє дітям не тільки отримати освіту й можливості для всебічного розвитку відповідно до державного стандарту, але й звести до мінімуму можливість впливу на дітей негативних факторів сучасного життя.

У НВК «Гармонія» навчання дітей дошкільного віку здійснюється за допомогою розвивальних методик М. Зайцева та М. Монтесорі, які допомагають розвинути увагу, творче й логічне мислення, пам'ять, мовлення, уяву, моторику тощо. Апробована навчальним закладом методика передбачає:

- здійснення індивідуального підходу до кожної дитини;
- моделювання ситуацій успіху, які дозволяють проявити ініціативу, мати право на вибір, на власну думку;
- розвиток природної обдарованості дітей через діяльний підхід (участь у проектній роботі, олімпіадах, конкурсах, змаганнях, наукових розробках, художній творчості);
- сприяння фізичному й моральному самовдосконаленню;
- створення атмосфери для духовного й інтелектуального зростання, самореалізації та самовдосконалення особистості;
- формування культури спілкування тощо.

Отже, НВК «Гармонія» вже понад 20 років представляє собою комплекс сімейного типу для дітей небайдужих батьків, сучасно мислячих, які хочуть бачити свою дитину всебічно розвиненою, культурною, освіченою людиною, цікавою в спілкуванні, успішною та щасливою. Цьому також сприяють нечисельні групи та класи (10-14 учнів), психологічний супровід навчального процесу, висококваліфікований педагогічний персонал, різноманітність екскурсій, позакласних заходів, гуртків, студій і секцій.

Традиції школи.

- День знань;
- День Учителя;
- Українські осінні вечорниці;
- День захисника України;
- Свято Хеллоуїн;
- Новий рік;
- виставка творчих робіт;

- **Останній дзвоник.**

Контингент учнів (умови прийому). Прийом дітей проводиться за результатами співбесіди.

Контингент учителів. Педагогічний висококваліфікований колектив НВК «Гармонія» складають висококваліфіковані викладачі, які розробили систему навчання «Кругозір» й ефективно її впроваджують, також здійснюють індивідуальний підхід до кожної дитини та приділяють велику увагу збереженню та зміцненню здоров'я дітей.

Результат роботи школи, випускники. Завдяки високому рівню підготовки учні НВК «Гармонія» кожного разу стають володарями багатьох призових місць у конкурсах, олімпіадах, проектах тощо.

2.10. Навчально-виховний комплекс (гімназія) «Вересень»

Вихідні дані НВК «Вересень»:

просп. Московський, 230, Харків, Харківська область

Тип навчального закладу: навчально-виховний комплекс (гімназія)

Ступінь школи: I-III

Форма власності: приватна

Мова навчання: російська

Телефон(и): (057) 3920165

E-mail: veresen_school999@ukr.net

Сайт: <http://www.veresen.com>

Дата заснування. 1997 рік.

Гасло школи (місія): державна обов'язкова програма + те, що потрібно + те, що хочеться.

Інформація про досвід діяльності навчального закладу.

НВК «Вересень» має таку структуру:

- дитячий садок, який працює за системою М. Монтесорі та керується його основними методичними принципами;
- початкова школа, де використовуються різноманітні авторські методики;
- школа II-III ступенів, як включає в себе інноваційні освітні системи.

НВК «Вересень» є однією з флагманів української освіти, у тому числі й у галузі високих освітніх технологій. Гімназія ефективно впроваджує такі інноваційні педагогічні технології:

- інтегровані та комп'ютерні технології навчання;
- технологія «Інтелект» (М. Зіганов, м. Москва);
- технологія М. Монтесорі;
- метод проектів;
- елементи комбінованої системи Н. П. Гузика;
- авторська програма з міфології;
- вивчення англійської мови за американською технологією «школа завтрашнього дня».

Hi-Tech, високі технології, комп'ютер – це речі, без котрих неможливо уявити життя сучасного суспільства. Наслідком цього є те, що комп'ютер ввійшов до всіх сфер людського життя. Не стала винятком і сфера освіти. Гімназія «Вересень» на повну потужність використовує сучасні технології. Кожен учень протягом дня має можливість працювати на комп'ютері чи ноутбучі, має доступ до мережі Інтернет.

У НВК «Вересень» використовується широке програмоване забезпечення уроків. Гімназія має сучасне потужне технологічне оснащення та насичену матеріальну базу, а саме: комп'ютерний клас, 20 ноутбуків, 8 мультимедійних проекторів, 3 інтерактивні дошки, віртуальну і реальну хімічну, біологічну та фізичну лабораторії, бібліотека електронних наочних посібників тощо. З усіх дисциплін і для будь-якого віку застосовують електронні посібники та підручники.

Слід зазначити, що в листопаді 2010 року на базі Харківського приватного НВК «Вересень» була відкрита Лабораторія Монтессорі для учнів старших класів. Лабораторія ділиться на чотири основні зони: «Зона хімії», «Зона біології», «Зона фізики», «Зона географії та природознавства», де основними формами занять є самостійні практичні роботи учнів та виконання простих експериментальних завдань за власними бажанням і потребами кожного. Такі заняття сприяють набуттю учнями навичок самостійної підготовки та проведення експериментів, демонстрацій, публічних виступів, презентацій, опрацювання літературних джерел, їх аналізу.

Вивчення англійської мови в гімназії здійснюється за американською технологією «школа завтрашнього дня» (School of tomorrow), яка є однією з міжнародних інноваційних освітніх систем для учнів усіх класів. Програма (School of tomorrow) заснована на таких законах навчання:

- учень працює на тому рівні навчальної програми, який відповідає його знанням і здібностям;
- кожен день він ставить перед собою розумні й досяжні цілі;

- робота учня контролюється й заохочується;
- навчання обов'язково оцінюється;
- успіхи в навчанні повинні винагороджуватися.

До особливих рис програми School of tomorrow належать такі:

- традиційні цінності;
- сучасні технології;
- висока успішність;
- діагностичне тестування;
- індивідуальний підхід;
- повне засвоєння матеріалу;
- навички логічного мислення.

Навчання відбувається за допомогою пейсів (альтернатива традиційному «товстому» підручнику). Упродовж навчального року дитина вивчає 12 пейсів з п'яти матеріалу основних освітніх галузей. Кожен учень має свій персональний «офіс», навчальне місце, де самостійно працює над вивчення інформації, отримуючи індивідуальну консультацію вчителя. Цікаво, що існує ціла система заохочень при успішному проходженні матеріалу. До вивчення нової інформації учень приступає після успішного тестування попереднього пейсу.

Традиції школи.

- День знань;
- День Учителя;
- День захисника України;
- Свято Хеллоуїн;
- Новий рік;
- Останній дзвоник.

Контингент учнів (умови прийому). Прийом дітей здійснюється за результатами співбесіди.

Контингент учителів. Педагогічний колектив гімназії – висококваліфікований, досконало володіє й успішно впроваджує інноваційні

освітні технології, націлені на результат, і повною мірою забезпечує належні умови для всебічного гармонійного розвитку особистості.

Результат роботи школи, випускники. Учні, які навчаються у гімназії, неодноразово стають переможцями учнівських олімпіад, призерами Всеукраїнських турнірів і конкурсів захисту науково-дослідницьких робіт у Малій Академії наук. Випускники отримують свідоцтво або атестат School of tomorrow, який є документальним підтвердженням високого рівня володіння англійською мовою, що відкриває їм двері до будь-якого ВНЗ Європи.

2.11. Спеціалізована економіко-правова школа «НУА»

Вихідні дані СЕПШ «НУА»:

вул. Лермонтовська, 27, Харків, Харківська область

Тип навчального закладу: школа

Ступінь школи: I-III

Форма власності: приватна

Мова навчання: російська

Телефон(и): (057) 704-10-37

E-mail: rector@nua.kharkov.ua

Сайт: www.nua.kharkov.ua

Дата заснування. 1991 рік.

Відомості про автора ідеї. Автором ідеї створення була група ентузіастів, які були готові до ризику. Зміни, які відбувалися в країні на початку 1990-х років, створили умови для реалізації багатьох ідей. Тому 29 травня 1991 року відбулась настановча конференція по створенню суспільної організації «Народна українська академія». Рішенням конференції ректором комплексу була обрана доктор історичних наук, професор, заслужений працівник освіти України В. І. Астахова, котра й ініціювала створення НУА. Уже з 1 вересня 1991 р. почались заняття в перших трьох класах профільної економічно-правової школи (СЕПШ), а з 10 жовтня відкрилася Дитяча недільна школа (пізніше перейменована у Дитячу школу раннього розвитку – ДШРР).

Гасло школи (місія): Девіз: Освіта. Інтелігентність. Культура. Головна місія – реалізація девізу.

Інформація про досвід діяльності навчального закладу. Основне завдання навчального закладу: сприяти створенню оптимальних умов для особистісного й інтелектуального зростання кожної дитини.

Спеціалізована економіко-правова школа є структурним підрозділом Народної української академії – інноваційного науково-освітнього комплексу, до складу якого входять:

- дитяча школа раннього розвитку;

-спеціалізована економіко-правова школа I-III ступенів з поглибленим вивченням іноземної мови.

Дитяча школа раннього розвитку має великий досвід виховання й навчання дітей дошкільного віку за авторськими програмами. ДШРР реалізує такі цілі й завдання:

- створення сприятливих умов для формування особистісної зрілості дитини, її базових якостей і компетентнісного розвитку;
- допомога в реалізації творчого потенціалу, закладеного природою;
- забезпечення повноцінного психолого-фізичного, соціально-особистісного, пізнавально-мовленнєвого, емоційно-вольового та художньо-естетичного розвитку;
- функціональна підготовка до систематичного навчання в школі.

У початковій школі створено таке культурно-освітнє середовище, яке забезпечує оптимальні можливості для постійного духовного й фізичного вдосконалення і самовдосконалення особистості.

Спеціалізована економіко-правова школа «НУА» – це:

- отримання повноцінної сучасної освіти,
- виховання вільної та творчої особистості, здатної до самоосвіти й самовиховання,
- охорона й зміцнення фізичного та психічного здоров'я дітей,
- індивідуальний підхід до кожної дитини на діагностичній основі,
- забезпечення емоційного благополуччя кожного,
- навчання навичкам спілкування та співробітництва,
- побудова навчання на основі авторських програм з використанням сучасних освітніх технологій і інформаційного забезпечення.

Щодо впровадження авторських програм, слід зазначити, що їх метою є насамперед методичне забезпечення концепції безперервної освіти в НУА.

У навчальному процесі закладу програми реалізуються на всіх етапах навчання: початковому, середньому, у старшій школі. До розробки й імплементації інтегрованих авторських програм залучені викладачі вищої

(ХДУ) спеціалізованої економіко-правової (СЕПШ) шкіл. Серед впроваджених інтегрованих програм варто зазначити такі:

- економіко-правова підготовка учнів 5-11 класів спеціалізованих навчальних закладів або класів з поглибленим вивченням економіки й права;
- безперервна підготовка з інформаційних технологій;
- комплексні програми з безперервної математичної підготовки, підготовки з англійської мови, фізичного виховання, української мови, української літератури, історії зарубіжної літератури.

На основі цих інтегрованих програм розробляються навчальні й робочі програми (частина з них отримала гриф МОН України), які включають навчальні посібники, практикуми, методичні рекомендації для самостійної роботи, електронні силабуси, презентації, завдання для підготовки до шкільних олімпіад, конкурсів. Успішна реалізація авторських програм безперервної підготовки учнів здійснюється завдяки постійній системній роботі колективу та пошуку нових інноваційних форм.

Однією з проблем реалізації інтегрованих авторських програм є невідповідність рівня тих учнів, які включаються до вивчення курсів на різних етапах, наприклад, при зміні школи. Однак учителями розробляються додаткові навчальні матеріали, які дозволяють поступово долати відставання.

Особлива увага в закладі приділяється здоров'ю дітей. Для цього створено спеціальну програму «СЕПШ – школа здоров'я», метою якої є формування світоглядної потреби в здоровому способі життя, збереження та зміцнення здоров'я учнів.

Традиції школи.

- День знань;
- День Учителя;
- Новий рік;
- Конкурс «Історія моєї сім'ї»;
- Театральний фестиваль;
- День пам'яті;

- Виставка творчих робіт;
- Останній дзвоник.

Контингент учнів (умови прийому). Прийом дітей до 1-го класу здійснюється за наявністю вільних місць. Перед зарахуванням з дитиною проводиться співбесіда у присутності батьків, яка включає в себе виконання спеціальних діагностичних завдань для перевірки рівня психологічної готовності до систематичного навчання.

Контингент учителів. Плідний освітній простір забезпечують висококваліфіковані, вимогливі вчителі, а також кандидати й доктори наук, серед яких автори програм, навчальних посібників і наукових педагогічних розробок. Усі вони доброзичливі, щиро люблять дітей.

Результат роботи школи, випускники. Завдяки високому рівню підготовки, учні економіко-правової школи (СЕПШ) неодноразово ставали володарями багатьох призових місць у конкурсах, олімпіадах, проектах тощо.

2.12. Харківська приватна загальноосвітня школа I-III ступенів школа «Початок мудрості»

Вихідні дані ХПЗОШ:

вул. Паращука, 6, Харків, Харківська область

Тип навчального закладу: загальноосвітня школа

Ступінь школи: I-III

Форма власності: приватна

Мова навчання: українська

Телефон(и): (057) 370-30-48

E-mail: bw-school @ukr.net

Сайт: bw-school.com.ua

Дата заснування. 2004 рік.

Відомості про автора ідеї. О. О. Вялов (засновник та автор ідеї):
«Важко сказати, коли точно почалося все, але найвідчутніший поштовх до пошуків, які дали назву (і зміст) даній роботі відбувся навесні 2004 року. Переживання глибокої внутрішньої кризи (професійної й особистої – тут важко їх відокремити) спричинили виникнення в моїй уяві моделі нової школи. Основні риси, притаманні їй, я накреслив швидко, але ідеї щодо способів її реалізації...».

Гасло школи (місія): Місія школи «Початок мудрості»: через спільний особистий ріст і цілеспрямовану взаємодію адміністрації, вчителів і батьків створювати умови для виховання й розвитку кожного учня як особистості, яка має особливе призначення в житті від Бога.

Інформація про досвід діяльності навчального закладу. Школа «Початок мудрості» – приватний навчальний заклад, *метою* якого є надати освіту на рівні державних стандартів, зорієнтовану на формування особистості на основі таких християнських моральних цінностей: любові до Бога і ближнього, повазі до батьків, толерантності, взаєморозумінні, милосерді, терпінні, прощенні, розумінні свого покликання, служінні людям, державі та Богу.

Цінності школи (освітня філософія і внутрішньошкільна культура):

ДУХОВНІСТЬ – одна з перших шкіл Харкова, підставою якої є християнські цінності з Біблії, практичні й живі Віра, Надія, Любов, розуміння світу з позицій існування та ролі Бога в ньому.

ПИТАННЯ – не страшно, якщо у нас немає відповіді на всі «Чому? Як? Для чого?», але страшно, якщо ми вирішили, що знаємо все й не потребуємо пошуку й розвитку.

ДИАЛОГ – право на висловлення власної точки зору мають всі. Різноманітність думок – не проблема, а можливість обрати найкращий шлях до успіху.

ПОМИЛКИ – вони можуть стати корисними, якщо ми не соромимося та не приховуємо їх, а робимо висновки й учимося на них, змінюючись на краще.

ПАРТНЕРСТВО – на відміну від багатьох шкіл Харкова ми уникаємо домінування «вертикальних» стосунків у системах «адміністрація – учителі» та «учителі – учні», щоб бути партнерами, в однаковій мірі зацікавленими в досягненні спільної мети.

ВИБІР – одноманітність – смерть, різноманітність життя, вибір – спроба врахувати індивідуальні здібності й можливості як учнів, так і вчителів.

ДОВІРА – замість суворого контролю. Вона не скасовує контроль, але робить наголос на необхідності самоконтролю, на формуванні «внутрішньої якості».

ІНІЦІАТИВА – замість примусу і наказів. Ініціативні вчителі повинні стати взірцем для зростання ініціативних учнів.

Оскільки метою, над якою працює колектив школи, є створення організаційно-педагогічних умов для впровадження особистісно-орієнтованого навчання в навчально-виховний процес, то слід зазначити, що школа досить успішно реалізує особистісно-орієнтовані технології. Головними вимогами щодо їх впровадження є такі:

- навчальний матеріал повинен забезпечувати виявлення суб'єктного досвіду учня, включаючи його попередній освітній досвід;
- виклад знань (у підручнику, вчителем) повинен бути спрямованим не тільки на розширення їх обсягу, структурування, інтегрування, узагальнення предметного змісту, а також на постійне перетворення набутого суб'єктного досвіду кожного учня;
- у процесі навчання потрібно постійно узгоджувати суб'єктний досвід учнів з науковим змістом здобутих знань;
- активне стимулювання учнів до самоцінної освітньої діяльності, його зміст і форми повинні забезпечувати учневі можливість самоосвіти, саморозвитку, самовираження в ході оволодіння знаннями;
- конструювання й організація навчального матеріалу, який дає змогу учневі вибирати його зміст, вид і форму при виконанні завдань, розв'язанні задач тощо;
- виявлення й оцінка способів навчальної роботи, якими користується учень самостійно, стійко, продуктивно;
- необхідність забезпечувати контроль й оцінку не тільки результату, а й головним чином процесу учіння;
- освітній процес має забезпечувати побудову, реалізацію, рефлексію, оцінку учіння як суб'єктної діяльності.

Також школа «Початок мудрості» має авторську програму курсу «Християнська етика» (О. О. Вялов, О. В. Горяєва) для учнів 1-11 класів, у якій закладено такі пріоритети: вивчення морально-етичного змісту Біблії, засвоєння культурно-духовної спадщини українського народу й інших народів світу. Метою вивчення курсу є сприяння розвитку моральної, здорової психічно, духовно та фізично особистості, формування в неї активної життєвої позиції, здорового способу життя, виховання належного ставлення до проявів аморальності, здатності відстоювати свою позицію.

Виходячи з цього, головними завданнями курсу «Християнська етика» є такі:

- засвоєння учнями біблійних і культурологічних знань про духовно-моральні цінності;
- виховання в учнів моральних особистісних рис поведінки, якостей доброго сім'янина, хорошого товариша, порядної людини, патріота України, поваги до інших народів;
- підготовка учнів до активної участі в житті держави, формування в них відповідальності за долю України, Європи та світу;
- формування в школярів здатності застосовувати набуті знання в повсякденному житті;
- розвиток в учнів мовленнєвих, комунікативних навичок і навичок самостійного мислення та роботи.

Основні відмінності школи «Початок мудрості» від традиційного навчально-виховного закладу, на думку її засновника О. О. Вялова та всього педагогічного колективу, подано в таблиці 4.

Таблиця 4

Відмінності школи, зорієнтованої на виховання Особистості

№	Ключові показники	Традиційна (НЕ НАША) школа	НАША школа
1	2	3	4
1	Стосунки вчителя й учня	Учитель <u>над</u> учнем (домінують вертикальні стосунки, авторитаризм)	Учитель не над, не під, а <u>разом</u> з учнем (домінують горизонтальні стосунки, партнерство)
2	Роль учителя	Учитель – диктатор, що <u>Примушує</u> і <u>пригнічує</u>	Учитель – тренер, що <u>надихає</u> і <u>підтримує</u>
3	Роль учня	Учитель, що виконує інструкції	Учитель, що проявляє власну ініціативу
4	Домінуючий метод навчання	Монолог учителя	Діалог з учнем
5	Методи впливу на	Домінування жорсткого контролю, недовіра до учня	Домінування само і взаємоконтролю, довіра до учня
6	Оцінювання	Домінування оцінки вчителя	Домінування самооцінки учня

1	2	3	4
7	Можливість вибору форм, методів навчання	Учень не має права на вибір	Учень може обирати
8	Цілеспрямованість учня	Відмітка важливіша за знання	Знання важливіші за оцінку
9	Цілеспрямованість учителя	Сума знань важливіша від зацікавленості	Зацікавленість важливіша від суми знань
10	Мотивація через зв'язок навчального матеріалу з реальним життям учня	Мінімальний зв'язок змісту навчання з реальним життям учня (слабка мотивація)	Максимальний зв'язок змісту навчання з реальним життям учня (слабка мотивація)
11	Взаємодія учнів у процесі навчання	Мінімальна, учнівський індивідуалізм	Максимальна, учнівське партнерство
12	Якщо учень помилився	Учитель вважає, що причиною всіх помилок учня є сам учень, підкреслює, що помилка – це погано (варіант: глузує, сварить)	Учитель шукає причину помилки не лише в учневі, не засуджує суворо учня за його помилки, вчить учня самого знаходити свої помилки, виправляти їх
13	Якщо учитель помилився	Для вчителя – страх провалу, ніяковість, страх бути слабким в очах учнів	Для вчителя – можливість вирости в очах учнів, чесно визнаючи свої помилки і показуючи взірєць того, як виправляти власні помилки й учитися на них
14	Ставлення до критики з боку учнів і їхніх батьків	Негативне, страх втратити свій вплив, заперечення власних недоліків, сприйняття критиків як ворогів і боротьба з ними	Доброзичливе, можливість побачити власні недоліки (якщо вони справді є) і виправити їх, сприйняття критиків як партнерів у боротьбі з проблемою
15	Самооцінка вчителя і його професіональне зростання	«Усе знаю, усе вмю», немає потреби в самовдосконаленні. Слабка готовність до змін	Орієнтація на постійний пошук кращого досвіду й готовність змінюватись, трансформуючи його в свою практику

Традиції школи.

- День знань;
- Ранковий час (година знайомства з Біблією);
- День Учителя;
- День Захисника України;
- Новий рік;
- Різдвяні зустрічі;
- Поїздки до Ірландії;
- Зустріч випускників;
- Свято останнього дзвоника.

Контингент учнів (умови прийому). Прийом дітей до 1-го класу здійснюється за співбесідою.

Контингент учителів. Кожен учитель школи має розробити власну програму самовдосконалення, термін дії якої може виходити за межі навчального року. Також цікавим є те, що школа «Початок мудрості» має ідеальний портрет учителя, який містить такі показники, які мають бути на максимальному рівні:

- висока загальна культура й моральні якості;
- усвідомлення обов'язку й відповідальності за результати своєї діяльності;
- здатність творчо вирішувати педагогічні проблеми, правильно й оперативно приймати педагогічні рішення;
- високий рівень загальної педагогічної освіти;
- гнучкість і мобільність мислення;
- розвиненість спеціальних професійних умінь;
- уміння керувати людьми;
- висока культура мовлення й лекторська майстерність;
- активність у громадському житті, комунікативність;
- навички дослідницької діяльності.

Результат роботи школи, випускники. Учні не лише беруть участь у різних конкурсах, але й стають неодноразовими переможцями. Випускники школи – це сформовані особистості на основі християнських моральних цінностей: любові до Бога та ближнього, поваги до батьків, толерантності, взаєморозуміння, милосердя, терпіння, прощення, розуміння свого покликання перед людьми, державою й Богом.

2.13. Харківська приватна спеціалізована школа І-ІІІ ступенів «Харківський колегіум»

Вихідні дані ХПСШ «Харківський колегіум»:

вул. Тарасівська, 6-а, Харків, Харківська область

Тип навчального закладу: спеціалізована школа

Ступінь школи: І-ІІІ

Форма власності: приватна

Мова навчання: російська

Телефон(и): (057) 7324623

E-mail: collegium_nvkh@ukr.net

Сайт: <http://collegium.com.ua>

Дата заснування. 1997 рік.

Гасло школи (місія): Кращий спосіб зробити дітей успішними – це зробити їх щасливими!

Інформація про досвід діяльності навчального закладу. Основне завдання – всебічний гармонійний розвиток особистості. «Харківський колегіум» – це школа історико-правового та природничо-математичного напрямку, яка дає загальноосвітню підготовку на підвищеному рівні, а також допрофільне навчання та має таку структуру:

- дитячий садочок (для дітей віком від 3-х до 6 років);
- І ступінь – 1-4 класи;
- ІІ ступінь – 5-9 класи;
- ІІІ ступінь – 10-11 класи.

Програма дошкільного виховання спеціально розроблена для комплексної підготовки дитини до школи. Вона спрямована не тільки на те, щоб дати дітям необхідні знання та навички, але й сформувати психологічну готовність дитини до школи.

Цікавим досвідом початкової школи є впровадження Днів науки, котрі допомагають дитині краще зрозуміти свої захоплення й інтереси тобто пізнати самого себе.

Колегіум бере участь у багатьох регіональних і міжнародних проектах. Серед них шведсько-український освітній проект «Освіта для стабільного

розвитку», у центрі уваги якого – люди, котрі мають право на здорове повноцінне життя в гармонії з природою, а охорона навколишнього середовища має бути невід’ємним компонентом процесу розвитку й не може розглядатися окремо від нього. Головне завдання курсу – досліджувати свій спосіб життя, свої стосунки з природою, знайти оптимальний варіант дій, який зможе реально вплинути на зменшення нашого екологічного «спадку».

Крім того, у школі викладається курс «Уроки для сталого розвитку», враженнями про який діти діляться на сторінках журналу «Надихаємо на дію». Працюючи над проектом курсу, діти готують виставки плакатів «Бережи енергію», «Вода – наше багатство», проводять акції зі збору макулатури, пластику, висаджують дерева, квіти, дбають про птахів. Кілька разів на рік колегиїсти й учителі беруть участь в акції «Від серця до серця»: збирають речі для вихованців Харківського дитячого притулку «Гармонія» та територіального Центру інвалідів.

Також «Харківський колегіум» упроваджує нові методи й технології з метою підготовки учнів до дорослого, часто мінливого життя. Щоб чогось навчити, колегіум створює умови для самопізнання вихованцями сутності істин і понять. З цією метою в навчальному закладі створено 6 кафедр: природничих наук, гуманітарних наук, початкової школи, фізичного виховання, іноземних мов, естетичного виховання та комп’ютерних технологій. Кожна кафедра й кожен центр займаються своєю спеціалізацією, при цьому активно співпрацюючи між собою.

У «Харківському колегіумі» англійська мова є однією з профільних дисциплін. Її викладання здійснюється за аутентичними підручниками. Починаючи з початкової школи, дітей готують до складання міжнародних іспитів. Кожного року проходить моніторинг рівня володіння англійською мовою за форматом Міжнародних іспитів: IELTS, FCE, PET, KET, YL (іспити, сертифіковані Кембріджським університетом).

Крім навчання в колегіумі організована захоплююча виховна робота в різних формах: свята, тематичні вечори, змагання на «Кращий клас», шкільне

самоврядування тощо. Величезна увага приділяється національно-патріотичному вихованню школярів. Також у школі є центр естетичного виховання, де народжуються ідеї найцікавіших проєктів, загальношкільних свят, що допомагає дитині відчувати красу навколишнього світу, розкрити велич власної душі.

Колегіум – це організоване дозвілля. Цікаві екскурсії та поїздки по Харкову, області, Україні та ближньому зарубіжжю дають можливість дітям дізнатися про навколишній світ і його історію, багато важливих і цікавих фактів. А заняття у спортивних секціях, таких як міні-футбол, карате, верхова їзда, туризм, дозволяють кожному учню залишатися завжди активним і веселим.

Традиції школи.

- День знань;
- День Учителя;
- День захисника України, День українського козацтва;
- Міжнародний день мови;
- Новий рік;
- Різдвяні зустрічі;
- Свято «Родинні обереги»;
- Свято останнього дзвоника.

Контингент учнів (умови прийому). Прийом учнів до 1-го класу здійснюється на основі співбесіди, а у старші класи – на конкурсній основі. Конкурсні випробування для учнів, які вступають на 1 курс колегіуму (що відповідає 10 класу загальноосвітньої школи), проводяться у формі співбесіди з профільних предметів, диктанту з творчим завданням з української мови та тестування з іноземної мови.

Контингент учителів. Досвідчені й уважні педагоги використовують сучасні освітні й комп'ютерні технології, а невеликі за чисельністю класи (до 16 чоловік) дозволяють їм знайти індивідуальний підхід до кожного. Педагогічний колектив колегіуму – це творча, ініціативна,

висококваліфікована група однодумців, які сприяють всебічному гармонійному розвитку особистості кожної дитини.

Результат роботи школи, випускники. Учні активно беруть участь у різноманітних міських, обласних, Всеукраїнських конкурсах й олімпіадах і неодноразово займають почесні перші місця. Випускники колегіуму продовжують навчання в престижних вишах Харкова, України та Європи.

2.14. Комунальний заклад «Обласна спеціалізована школа-інтернат II-III ступенів «Обдарованість» Харківської обласної ради»

Вихідні дані КЗ «ОСШ II-III ступенів «Обдарованість» ХОР»:

вул. Миру, 102-а, Харків, Харківська область

Тип навчального закладу: спеціалізована школа-інтернат

Ступінь школи: II-III

Форма власності: комунальна

Мова навчання: українська

Телефон(и): (057) 991003

E-mail: Obdarovanist@ukr.net

Сайт: <http://Obdarovanist.at.ua>

Дата заснування. 2009 рік.

Відомості про автора ідеї. Л. Г. Карпова, засновник і директор закладу, – заслужений працівник освіти України, кандидат педагогічних наук, доцент, учитель географії, учитель-методист, спеціаліст вищої категорії, відмінник освіти України є.

Інформація про досвід діяльності навчального закладу. Основне завдання – створення умов для розвивального освітнього середовища навчального закладу. У школі навчаються учні з усіх районів і міст обласного підпорядкування Харківської області. Найбільше – з Балаклійського, Лозівського, Чугуївського, Печенізького, Куп'янського районів, м.Лозової, Ізюма, Люботина.

Навчально-виховний процес у закладі здійснюється за природничо-математичним і технологічним напрямками:

- 8-мі та 9-ті класи – з поглибленим вивченням математики, біології та хімії;

- 10-ті та 11-ті класи – фізико-математичного, біолого-хімічного й інформаційно-технологічного профілю.

Педагогічний колектив школи-інтернату працює над проблемою «Створення ефективної моделі сучасного спеціалізованого навчально-виховного закладу – школи-інтернату з поглибленим вивченням дисциплін природничо-математичного циклу». Крім того у закладі здійснюється

дослідно-експериментальна робота всеукраїнського рівня за темою «Проектування розвивального освітнього середовища навчального закладу».

У школі працюють 11 гуртків і секцій: технічного моделювання, образотворчого мистецтва, прикладного мистецтва, пауерліфтингу, баскетболу, футболу, спортивного туризму, легкої атлетики, шахів, бальних танців, вокалу. Усі без винятку учні захоплені позашкільною роботою.

Традиції школи.

- День знань;
- День працівника освіти;
- День захисника України;
- Новий рік;
- Різдво;
- Свято останнього дзвоника.

Контингент учнів (умови прийому). Прийом учнів здійснюється на конкурсній основі. У відборі можуть брати участь діти із сіл, селищ, міст Харківської області та, за погодженням з Департаментом науки і освіти Харківської обласної державної адміністрації, з інших населених пунктів України.

Контингент учителів. Колектив школи-інтернату складається з педагогів, які мають вищу кваліфікаційну категорію, I, II та категорію «спеціаліст», серед них педагоги, які мають педагогічні звання «учитель-методист», «вихователь-методист».

Результат роботи школи, випускники. Команди учнів школи-інтернату стають кожного року переможцями фінальних етапів всеукраїнських учнівських турнірів юних математиків, фізиків хіміків, біологів й інформатиків. Також учні перемагають в олімпіадах з базових дисциплін, конкурсах-захистах науково-дослідних робіт МАН, серед них є стипендіати Президента України. Цей заклад пишається своїми випускниками.

2.15. Харківська гімназія №6 «Маріїнська гімназія» Харківської міської ради Харківської області

Вихідні дані Маріїнська гімназія №6:

вул. Римарська 11, Харків, Харківська область

Тип навчального закладу: гімназія

Ступінь школи: I-III

Форма власності: комунальна

Мова навчання: українська

Телефон(и): (057) 706-32-72

E-mail: sch6@kharkivosvita.net.ua

Сайт: <http://gymnasium6.edu.kh.ua>

Дата заснування. Найстаріший навчальний заклад міста, історія якого надзвичайно насичена та бере початок ще з XIX сторіччя.

Відомості про автора ідеї. У 1870 році заклад отримав статус гімназії, назву «Маріїнська» в честь дружини Марії імператора Олександра II, якого вважають засновником гімназії.

Інформація про досвід діяльності навчального закладу. Головна *мета* гімназії – постійний розвиток, навчання й допрофесійна підготовка молоді, збагачення інтелектуального, творчого, культурного потенціалу України.

Зазначимо, що в гімназії на сьогоднішній день працюють жіночі класи. Ця традиція повернулась у заклад з 2000 року. Маріїнська гімназія №6 – це дуже сучасний заклад освіти, основний профіль якого – іноземна мова, що сприяє широкій мовній підготовці учнів. Крім англійської мови, що вивчається поглиблено з першого класу, поступово вводиться друга та третя іноземна мова: німецька і французька. Спецкурси та факультативи (іноземними мовами) спрямовані на мовну підготовку гімназистів: основи ділового мовлення, країнознавство (Великої Британії й США), польська, китайська мови, готельне господарство, англійська література й література США, британський етикет тощо.

З 2004 року в закладі поглиблено вивчається німецька мова, після чого учні складають іспит для отримання Диплому, котрий є повноцінним

свідоцтвом знання німецької, достатнім для вступу у вищі навчальні заклади Німеччини. Варто зазначити про розроблені та практично застосовані в гімназії такі інноваційні проекти:

- «Етнокультурна компетентність учнів»,
- «Міжнародна педагогічна майстерня з обміну новітніми технологіями з вивчення англійської мови»,
- «Система роботи з обдарованими учнями в навчальних класах»,
- «Розвиток творчої особистості в контексті гендерних досліджень»,
- «Предметність комунікативних методик»,
- «Упровадження виховної системи роботи в різних сферах існування дитини».

Звертаючи увагу на виховання учнів, слід зазначити про його спрямованість на розвиток особистості. Запорукою успішної інтелектуальної та творчої діяльності гімназистів є отримання ними уявлень про свої потенційні можливості, психофізіологічні, гендерні особливості тощо.

Традиції школи.

- 1-вересня;
- День Учителя;
- Прощавай, Букварику;
- Планета друзів;
- Посвята в гімназисти;
- Новорічний карнавал;
- Свято останнього дзвоника;
- Випускний вечір.

Контингент учнів (умови прийому). Прийом учнів до гімназії здійснюється на конкурсній основі.

Контингент учителів. У «Маріїнській гімназії» навчально-виховний процес здійснюють досвідчені вчителі, майстри своєї справи, серед яких є кандидати наук, які керують науково-дослідницькою діяльністю гімназистів

у системі Малої Академії наук України. Завдяки уважному педагогічному персоналу в школі панує дружелюбна атмосфера.

Результат роботи школи, випускники. Учні гімназії традиційно займають призові місця в різноманітних олімпіадах, турнірах, конкурсах, є активними дослідниками та членами МАН. Крім того, гімназія пишається і своїми видатними випускниками, серед яких актриса Людмила Гурченко, відома поетеса Христина Алчевська та інші.

2.16. Державна гімназія-інтернат з посиленою військово-фізичною підготовкою «Кадетський корпус»

Вихідні дані Кадетський корпус:

вул. Полтавський шлях 192, Харків, Харківська область

Тип навчального закладу: гімназія-інтернат

Форма власності: місцева

Мова навчання: українська

Телефон(и): (057) 777-33-18

E-mail: khkadet-info@ukr.net

Сайт: <http://khkadet.org.ua>

Дата заснування. 2013 рік.

Відомості про автора ідеї. Життєвий шлях Кадетського корпусу розпочався в листопаді 2013 року, коли за Указом Президента України в місті Харкові була створена Державна гімназія-інтернат з посиленою військово-фізичною підготовкою «Кадетський корпус», яка є навчальним закладом, де навчатимуться юнаки з 7 класу.

Інформація про досвід діяльності навчального закладу. Головна *мета* закладу – культивування високих цінностей, формування свідомого ставлення до життя та професії. Відповідно *завданнями* є такі:

- виховання громадянина України на кращих традиціях українського народу ;
- формування особистості кадета, розвиток його здібностей і обдарувань, наукового світогляду;
- виконання вимог Державного стандарту загальної середньої освіти;
- забезпечення набуття кадетами знань і навичок з військової та фізичної підготовки;
- підготовка фізично-здорових, високоморальних, вольових і дисциплінованих юнаків, здатних продовжити навчання у вищих військових навчальних закладах України та поза її межами.

Відразу слід зазначити, що в Україні це єдиний навчальний заклад, де учні, починаючи з 7 класу, поєднують здобуття базової та повної загальної середньої освіти з посиленою військово-фізичною підготовкою. Заклад у

сучасних умовах наслідує кращі традиції кадетського й суворовського виховання, утілює в життя високі ідеї військово-патріотичного й морального виховання громадянина України.

Варто зазначити, що Державна гімназія-інтернат з посиленою військово-фізичною підготовкою «Кадетський корпус» формує сучасну, всебічно розвинену людину, здатну творити та сприймати зміни й новоутворення. З метою підготовки юнака до інноваційного стилю життя, гімназія працює над змістом профільної освіти, розвиває соціально-орієнтовані технології.

В умовах розвитку військово-спортивного профілю – фізична культура та Захист Вітчизни – у Кадетському корпусі працюють гуртки, проходять заняття із фізкультури та стройової підготовки юнаків з метою набуття ними основних навичок майбутньої професійної діяльності.

Кадети гімназії беруть участь у зустрічах, конференціях, круглих столах, уроках мужності. І це неповний перелік заходів, під час проведення яких молоде покоління переймає від видатних особистостей України почуття патріотизму, любові до рідної землі, шани до народу України, культурних й історичних цінностей, що в свою чергу популяризує військову службу, створює умови професійної орієнтації молоді, формує і розвиває мотивацію, спрямовану на підготовку до захисту України, служби у Збройних Силах України й інших військових формуваннях, утворених відповідно до законів України.

Контингент учнів (умови прийому). Прийом до гімназії здійснюється на конкурсній основі за результатами вступних випробувань, а також за рішенням мандатної комісії, яка розглядає результати психологічної та фізичної придатності вступника.

Контингент учителів. Освітній простір забезпечує потужний потенціал педагогічного колективу. Життєдіяльність кадетів у другій половині дня забезпечують офіцери-вихователі, які для своїх вихованців є справжнім прикладом військової честі, мужності, сили й витримки.

Результат роботи школи, випускники. Кадети перемагають в олімпіадах, конкурсах і спортивних змаганнях різних рівнів. Усі випускники продовжують навчання у вищих військових навчальних закладах України та поза її межами.

III. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ І ЛІТЕРАТУРИ

1. Ващенко Л.М. Управління інноваційними процесами в загальній середній освіті регіону: монографія / Л.М.Ващенко. – К.: Вид. об'єднання «Тираж», 2005. – 380 с.
 2. Гончаренко С. Український педагогічний словник. – К.: Либідь, 1997. – С. 115.
 3. Гриневич Л. Нова українська школа: основи стандарту освіти / Л. Гриневич. – Львів, 2016. С. – 4.
 4. Данилевський В. Готовність навчального закладу до інноваційного розвитку: обґрунтування критеріїв / В. Данилевський // Рідна школа. – Вип. №7-8. – 2017. – С.3-6.
 5. Іонова О.М. Формування здоров'я особистості: досвід Вальдорфської школи // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – 2013. – № 10 – С. 35-40. doi:10.6084/m9.figshare.775337.
 6. Клименко Т.К. Теоретические основы становления будущего учителя в инновационном образовании. – Чита: Изд-во Заб ГПУ, 1999. – С. 4.
 7. Концепція Нової української школи [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/activity/education/zadalna-serednya/ua-sch-2016/>
 8. Мариновська О. Сутність поняття «авторська школа»: контент – аналіз / О.Мариновська //Рідна школа. – Вип. №5-6. – 2017. – С.7-11.
 9. Педагогічні технології. Досвід. Практика: Довідник / За ред. П.І. Матвієнко. - Полтава: ПОПОПП, 1999. – 376 с.
 10. Побірченко Н. Змістовий аспект поняття «авторська школа» / Н. Побірченко //Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. – Серія: Педагогічні науки. – Вип. 36. – Житомир, 2007. – С.33-37.
 11. Проц М. Авторська школа в Україні як педагогічний феномен: питання засадничих основ її організації // Науковий вісник Чернівецького університету. – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т – 2011. – Вип. 572. Педагогіка та психологія. – С.145-152.
 12. Саранов А.М., Перекрестова Т.С. Теория и практика становления и развития авторской школы. Учебное пособие. – Волгоград: Перемена, 2001. – 116 с.
 13. Сидоркин А.М. Единство организованности и общности как условие становления и развития гуманистической воспитательной системы школы // Воспитательная система массовой школы: проблемы гуманизации. – М., 1992. – С.
 14. Сорока Г.І. Сучасні виховні системи та технології. – Харків: Ранок, 2002. – 127 с.
 15. Становление и развитие. Опыт программно-целевого управление. – М.: Новая школа, 1996. – 320 с.
 16. Цырлина Т.В. Гуманистическая авторская школа как социокультурный феномен XX века: Дис. ... док. пед. наук. – 13.00.01. – М., 1999. – 323 с.
- Електронні ресурси

1. <http://www.phenix.edu.kh.ua> сайт школи ХПСЗНВК «Фенікс»
2. <http://ochag.kh.ua> сайт школи ХП НВК «Гімназія ОЧАГ»
3. <http://nvk-mir.com.ua> сайт школи НВК «МИР»
4. <http://www.lestvitsa.com> сайт школи «Лествіца»
5. <http://www.boiko.com.ua/> сайт авторської школи Бойка
6. <http://nvk-intelekt.edu.kh.ua/ru/> сайт школи ХПНВК «Інтелект»
7. http://startschool_kharkov.klasna.com сайт «Старт-школи»
8. <http://lyceum-prof.at.ua/> сайт ліцею «Професіонал»
9. <http://garmoniya.all.kharkov.ua> сайт НВК «Гармонія»
10. <http://www.veresen.com> НВК «Вересень»
11. www.nua.kharkov.ua сайт СЕПШ «НУА»
12. bw-school.com.ua сайт ХПЗОШ
13. <http://collegium.com.ua> сайт ХПСШ «Харківський колегіум»
14. <http://Obdarovanist.at.ua> сайт КЗ «ОСШ ІІ-ІІІ ступенів «Обдарованість» ХОР»
15. <http://gymnasium6.edu.kh.ua> сайт Маріїнська гімназія №6
16. <http://khkadet.org.ua> сайт гімназії - інтернат «Кадетський корпус»